

Könnyűipari Szakmai Nap

Kutasi Csaba

Az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kara (OE RKK), a Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ), a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) és a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE) Könnyűipari Szakmai Napot rendezett 2019. május 9-én az Óbudai Egyetem RKK karán. A textil-, textilruházati, bőr- és cipőipari szakember találkozóján több mint 60 fő vett részt.

Dr. Kokasné dr. Palicska Livia MKSZ elnök és Pataki Pál TMTE elnök üdvözölte a hallgatóságot, majd dr. habil Koltai László az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Karának dékánja köszöntötte a megjelenteket. Röviden felidézte a közel 50 éve létrehozott Könnyűipari Műszaki Főiskola, majd a 2000-ben Budapesti Műszaki Főiskolává átalakult, 2010-től pedig az Óbudai Egyetem RKK karaként működő időszakok főbb képzéseit. Jelenleg 1200 hallgatójuk van, akiket 53 fős oktatógárda képez. Elsőként kezdtek a mérnökasszisztens képzést, két mesterszakkal rendelkeznek, doktori képzésük az anyagtudományiok és technológiák területén működik. Kihelyezett képzést tartanak a romániai Székelyudvarhelyen, valamint Salgótarjánban.

A Magyar Design- és Divatügynökség (MDDÜ) bemutatkozása

A szakmai nap első előadását Bata-Jakab Zsófia vezérigazgató, ill. Forintos Szűcs Anita igazgató tartotta. Bevezetőjükben elmondták, hogy állami szervezetként működnek. A kormány elé terjesztettek egy tanulmányt, amiben a hazai divat és dizájn területre váró feladatokat vázolták, koordinálva a divatiparágak fejlesztését és fejlődését, nemzetközi ismertségük és elismertségük fokozását. Főbb célkitűzéseik között szerepel a kereskedelmi és exportlehetőségek javítása, a hazai minőségi gyártóháttér erősítése és fejlesztése, az itthoni és nemzetközi szakmai koordináció

fokozása, tudásbázis kialakítása, a szakmai oktatás támogatása, az iparági foglalkoztatottság nyomon követése.

A stratégiai alappilléreket a kutatás, a nemzetközi értékesítés és megjelenés fokozása, a gyártásfejlesztés, az oktatásnál főleg a mentorálás, továbbá rendezvények szervezése jelenti. Beszámoltak több, már lebonyolított sikeres programról, így külföldi bemutatókról Londonban és Milánóban, a Szalon Budapest kiállításról, a Design Start Mentor programról stb. Jövőbeni feladataikat képezi többek között egy dizájn könyvtár összeállítása, az adatbázis bővítése, nemzetközi mentor program létesítése.

Az MDDÜ el szeretné érni, hogy Magyarország a régió divatközpontjává váljon. Kedvező információ mindannyiunk számára, hogy igyekeznek helyreállítani az iparági szakmunkák presztízsét is, amelyhez nemzetközi színvonalú oktatás párosulna.

Az előadásokat követő szünetekben sokan keresték fel az MDDÜ előadóit további információk megszerzése érdekében.

A cseh textil-, ruha-, bőr-, és cipőipar kihívásai – Fókuszban a fenntarthatóság

Ing. Olga Chybová, környezetvédelmi szövívő (Csehország, INOTEX spol. s.r.o.) előadása elején az INOTEX-et mutatta be, amely 60 éve állami kutatóintézetként indult, a rendszerváltás óta magántulajdonú textiltársaságként működik 47 munkatárssal. K+F transzferrel foglalkoznak, új technológiák megvalósítását saját termelő egységeikben is végzik. Főleg „nedves technológiák”-kal (kikészítés, színezés, égéscsökkentett képességű textiliák) foglalkoznak, továbbá segédanyagok előállítása és forgalmazása is tevékenységi körükbe tartozik. Akkreditált textillaboratóriumot is működtetnek, kolorizálást és tanácsadást végeznek aktív kutató-fejlesztő háttérrel.

Csehországban 400 húsos fő feletti cég működik a textil-, ruha-, bőr- és cipőipar területén. Jelentős a műszaki textiliákkal, gépkocsiipari bőrökkel foglalkozó vállalkozások szerepe. Az exporthoz képest nagyobb az importbeszerzés mértéke (fonal, méteráru, ruházati termék, bőráru). Speciális üzemeik is működnek, így a nanoporózus membrán előállítása, a kelmébe épített elektronika, a 3D-s szövés (pl. üreges szövetek), védőruházat-gyártás területét is felölelve. Az előadó beszélt az iparágokat képviselő ATOK szervezetről, és a CLUTEX klaszterről. Előbbi próbálja feloldani a szigorú uniós vegyianyag- és színezék-előírások miatti akadályokat, amelyek a helyi termelőknek versenyhátrányt okoznak, ugyanakkor a beszállítók közötti ázsiai gyártók ilyen kemikáliákkal is dolgoznak. A cipőiparban sikeres a tanúsított cseh gyermeklábbelik előállítása és számos, védőeszköznek minősülő bakancs gyártása. Az idősödő lakosság számára előtérbe kerül az okostextiliákra, a fiataloknak pedig a személyre szabott termékek gyártására való áttérés igénye. Komoly kihívást jelent a digitalizáció, a robotizáció, az újrahasznosíthatóság igénye, a környezetterheléssel járó anyagok kicserélése fenntarthatóakra.

Végül szólt az öt ország részvételével folyó ENTER projektről, amely a textilhulladékok feldolgozását, újrahasznosítását támogatja. Csehországban évente 80–90 ezer tonna ún. bejelentésköteles ipari textilhulladék keletkezik, ezen felül jelentős mennyiségű textilmelléktermék is számolni kell. A lakosságnál 20 kg/fő/év a hulladékba kerülő textil, ennek 97%-át deponálják, 3%-a szétválogatás után lesz alapanyag. A feldolgozás során – a feltépést követően – nemszőtt kelméket gyártanak belőlük. Nehezebb a helyzet a műszakitextil-hulladékokkal, miután ebben társított anyagok (kompozit), bevonatos termékek is előfordulnak.

Az eco-design oktatása az Óbudai Egyetemen

Prof. dr. Kisfaludy Márta (DLA) (OE RKK, intézetigazgató) előadásában először a képzéssel kapcsolatos tantárgyak széles köréről számolt be (reáltárgyak, jogi ismeretek, anyagszerkezet, formatervezés, terméktervezés módszertana) és kiemelte a hatétes szakmai gyakorlat szerepét.

A textilipar, a ruházat és a csomagolás területéről származó, különböző kiegészítőket is bemutató illusztrációk során számos sikeres hallgatói terméket ismerhettek meg a jelenlevők. Az öko-tudatos gondolkodásra utalt a bemutatott és megvalósított munkaruhaterv, a különleges látványöltözék, zakók szétszedésével nyert anyagokból egyéb termék készítése, a speciális táskatervezés, számos tervezett enteriőr, a polarizáción alapuló világítástervezés, a parametrikus dizájn lámpa és a hungarikumok csomagolása. A maradékanyagok felhasználására kedvező példa volt a tűnemezelt és bőranyag kombinációjával készült termék, az iratmegsemmisítésből származó papírcsíkokból térelválasztó elem kialakítása, biopolimer anyagú flakon létrehozása, vagy éppen a biokompozit anyagú írószertartó. Cipőhöz készült és lézervágással (ilyen eszköz helyben van) is kialakított kamáslit, újrahasznosított anyagból tervezett ülőalkalmatosságot is tervezetek a hallgatók.

Stratégiaalkotás extrém gyorsan változó piaci környezetben

Tisótzki István egyéni és startup tanácsadó, mentor (GM-VIP 77) az általa kidolgozott módszert ismertette. Fontos az ügyfélismeretből kiinduló üzleti modell. Leegyszerűsítve értékajánlat tervezés a feladat, abból kiindulva, hogy a piaci szereplő „mire vágyik, mi fáj neki, mit csinál?”. Fel kell tárnai, mi nem tetszik a konkurens termékekben.

A hagyományosnak mondható, termékre fókuszált tervezés nem a tényleges kereslethől indul ki, hanem házon belüli fejlesztésből származó terméket kíván marketingtechnikák segítségével a piacra vinni. A korszerű, ügyfélismeretből felépülő tervezés nem házon belüli megoldás, hanem a problémákra figyel, azaz olyan terméket részesít előnyben, amit a fogyasztó ténylegesen elvár. Úgy is nevezhető ez a paradigmaváltási folyamat, hogy az „ego-vezérelt” fejlesztésről az „empátia-vezérelt” kell áttérni. Fel kell ismerni, hogy a vevők nem terméket vesznek, hanem megoldást. Dizájn alapú gondolkodás szükséges ahhoz, hogy az értékesítésre kerülő termék kifejlesztését a problémafeltárás előzze meg.

Az ennek megfelelő üzletfejlesztéshez szükséges a cég alapértékeinek rögzítése, a piacon nyerést jelentő termékek meghatározása, vízióként a nyereségcél, a piac- és profitrészesedés, ill. haszonkulcs megállapítása, és a markagíret lényeges. Cél az ún. „vevőgyár” megteremtése, azaz vegyenek többet a cégtől, az átfutási idők korrektek legyenek, a vevő ajánlja másoknak is a vállalkozást. Az összegzésben az elhangzott kifejezések: „keresd a problémát, add el a sztorit, a teljesítmény rólad szól, az újításokat eleinte az immunrendszer kidobja, alkoss stratégiát, gondolkodj exponenciálisan” és végül, de nem utolsósorban: „kifelé az épülethől!”

A TMTE a közeljövőben ezzel kapcsolatos workshopokat szervez, az időpontok majd a www.tmte.hu honlapon érhetők el.

CSR kockázatok csökkentésének lehetőségei – Online kiértékelő eszköz a kis- és középvállalatok számára

Christian Baio (Olaszország, SPIN 360) távkonferencia keretében tartotta meg előadását. (A CSR az angol *Corporate Social Responsibility* kifejezés rövidítése, magyar jelentése: társadalmi felelősségvállalás.) Az előadó egy projekt keretében kialakított, olyan ingyenesen elérhető online rendszert mutatott be, amely a kockázatok értékelését teszi lehetővé, majd a kiértékelésnél javaslatokhoz jut a felhasználó. A rendszer az ISO 26000 (A társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos útmutatás) szabványra épül, amelynek alkalmazása független attól, hogy az adott szervezet az állami vagy a magánszférában működik-e, fejlett vagy fejlődő országban végzi-e tevékenységét, így egyformán segíti, hogy a rendszer a társadalom által elvárt felelős módon működhessen. A társadalmi felelősségvállalás eltér a hagyományos megközelítéstől, a teljes ellátási láncban foglalkozik a kockázatok elemzésével és a legjobb gyakorlatok elterjesztésével. Pl. a CSR lehetőséget ad a saját beszállítók szélesebb körű megismerésére, hálózat létrehozására.

Az előadó hangsúlyozta, a projekt keretében megvalósított szoftverfejlesztéssel olyan lehetőség áll minden felhasználónak a rendelkezésére, amely kérdés-felelet alkalmazással biztosítja az emberi jogokkal, etikus bérézzel, környezeti hatásokkal kapcsolatos jellemzők (pl. tanúsítványok betöltésével), fogyasztói szokások, ügyfél-problémák feldolgozását. Az eszközzel önértékelésre (hol állunk, hova tudunk eljutni a közölt hibajavító lépésekkel), eredményértékelésre és kockázatcsökkentésre nyílik lehetőség.

Társadalmi felelősségvállalás a hazai cégek olvasatában

Valkár Zsolt ügyfélkapcsolati vezető (CWS-boco Hungary Kft.) előadása elején a céget bemutatva elmondta, hogy az német családi vállalkozásból indult száz éve, az egészségesebb és biztonságosabb jövő érdekében. Mosdóhigiéniaival, szennyfogó szőnyeggel, munka- és védőruházattal, ill. ezekkel kapcsolatos bértexília-programmal foglalkoznak. Kiemelten kezelik a tevékenységgel kapcsolatos víz-, energia-, vegyi anyag felhasználást, a széndioxid kibocsátást.

Dolgozóik megbecsülésével kapcsolatban az utóbbi időben megvalósult több intézkedésről számolt be. Pl. az eddigi, nehezebben megközelíthető biatorbágyi központjukat Budapestre költöztették. Felmérésük szerint a korábbi raktárban tevékenykedő munkatárs napi 15 km-t is gyalogolt, az optimális tárolórendszer kialakításával ez a terhelés jelentősen csökkent. Támogatott rekreációs és sport lehetőség áll dolgozóik rendelkezésére. Bevezették a látásszűrésen való részvételt. Gépkocsivezetőik számára az általuk kiválasztott Helly Hansen alöltözetet rendszeresítették a téli ruházathoz. A környezetterhelés csökkentése érdekében új épületüket geotermikus energiával fűtik, tervezett tetőablakkal természetes fény világítja meg a munkahelyeket. Kizárólag újrahasznosított papírt használnak. A mosdóhigiéniai kéztörölkőnél a pamutrollnit rendszeresítették, így papírhulladék nem keletkezik. Bevezették a „cross docking” rendszert, a vidéki telephely felszámolásával egyidejűleg gyűjtőfuvarozással oldják meg a termékek továbbítását. A tehergépjárműveket három-, a személygépkocsikat négyévente újra cserélik.

Horvátországban működő mosodájukban a dehidratációs berendezéssel elérték, hogy a napi vízfelhasználás – azonos mosási mennyiség mellett – 187 t-ról 37 t-ra csökkent. A kompresszorállomás (préslevegő) felújítása is jelentős energiamegtakarítást eredményezett. A szennyfogó szőnyegek tisztítását kezelt talajvízzel oldják meg. Az összes intézkedéssel havi 5000 euró megtakarítást értek el.

* * *

Kitüntetések

A Könnyűipari Szakmai Nap végén *Varga Éva* BDSZ alelnök adott át szakszervezeti munkatársaknak elismeréseket, majd *Dr. Pataki Pál* TMTE elnök folytatta az egyesületi elismerések ismertetését és a kitüntetések átadását.

A TMTE Szellemi Örökségünk albumában újonnan megörökített személyek

A 2019-ben megörökített személyeket és eredményes munkásságukat ismertette a TMTE elnöke, akiknek átadta az albumba kerülő emléklap másolatát adta át

Bajczár Éva: A Magyar Iparművészeti Főiskolán textiltervező művészként diplomázott, a Magyar Divat Intézetben (MDI) dolgozott. 1985-től az INTERCOLOR Nemzetközi Színbizottságban is tevékenykedik, amelyben 2004-től a Bajczár Trend & Design Bt. képviseli Magyarországot.

Brucker Antal: Mindvégig az úpepesti Magyar Pamutiparban dolgozott különböző beosztásokban. Fő szakterülete a pamutfonás volt, a fonó gyáregység vezetőjeként tevékenykedett több évig, majd a gyár főmérnöke volt.

Dr. Csaba Anna-Mária: 1979-ben a Magyar Divat Intézetnél (MDI) helyezkedett el. Az MDI kiadványaiban (Divattükör, Divatbarométer, Divatmarketing) és különböző szakfolyóiratokban rendszeresen publikált szakmai cikkeket. A Lakástextil Stúdió vezetője volt, később az MDI igazgatóhelyettese lett. 2003-tól a saját alapítású Divat-Média Kft. a kiadója a DivatMarketing szaklapnak.

Cseh László: A Pamutkikészítőgyárban laboratóriumi anyagvizsgáló, mosó-festőde műszakvezető, festék-konyha vezető, kolorista, majd főkolorista osztályvezető-helyettes beosztásban tevékenykedett. Az MSV Selyemkikészítő gyárban osztályvezetőként, majd ismét a

TMTE Szellemi Örökség album – 2019-ben megörökített személyek

Bajczár Éva

Dr. Csaba Anna-Mária

Gyovai Ágnes

Vass Márta

Brucker Antal

Tombor Gábor

Dr. Ivanovics Iván

Véber Zoltán

Cseh László

Dr. Tatár József

Pamutkikészítőgyárban, ill. a Goldberger Textilnyomógyárban dolgozott technológiai csoportvezetőként.

Gyovai Ágnes: Gépészmérnökként a Magyar Selyemipar Vállalat Duna Cérnázógyárában helyezkedett el. 1972-től a Könnyűipari Felsőfokú Technikumban – ami 1973-tól Könnyűipari Műszaki Főiskolaként működött – tevékenykedett, a Textiltechnológiai Tanszéken tanársegéd, adjunktus, majd mint docens oktatott 2005-ben történt nyugdíjazásáig.

Dr. Ivanovics Iván: Az egykori Fővárosi Patyolat Vállalatnál dolgozott, majd a Magyar Néphadsereg Textiltisztító és Javító Üzemében helyezkedett el. Az utóbbi jogutódjaként alapított Centrál Mosodák Zrt. elnök-vezérigazgatója volt 2002-ig. A TMTE tagjaként, a Textiltisztítás folyóirat szerkesztő bizottsági munkatársaként is tevékenykedett.

Dr. Tatár József: A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen évtizedeken át tanított az Ipargazdaságtan Tanszéken. Értékes oktatói munkája mellett, a Könnyűipari Minisztérium osztályvezetőjeként, majd a BUDAPRINT Pamutnyomóipari Vállalat élé vezérigazgatói beosztásban aktív szerepet vállalt az ipar építésében és irányításában.

Tombor Gábor: A Pamuttextilművek műszaki főosztályán szövotechnológus, a Hazai Fésűsfonó és Szövőgyár kistarcsai gyárában műszaki osztályvezető, létesítményi főmérnök volt. Dolgozott a Woolstar Hazai Kft.-ben, a Bella Patrícia Női Finomharisnyanadrág Gyártó és Kereskedelmi Kft.-ben, a PEJA Export B.V.-nél, a DÁMA Kereskedőház Rt.-nél. 1998-tól a TÜV Rheinland Hungária VRF Kft.-nél tevékenykedik.

Vass Márta: 1961-től 1999-ig, nyugdíjazásáig, a Pesterzsébeti Kötöttárugyárban majd ennek jogutódjában, a Habselyem Kötöttárugyárban dolgozott. Varrodai szalagvezető volt, majd 1968-tól a gyártmánytechnológiai osztályt, főosztályt vezette.

Véber Zoltán: 1926-tól mindvégig az óbudai nyomókikészítő üzemben, a későbbi Pamutkikészítőgyárban dolgozott. Az üzemnek a háború előtt igazgatója, majd ezt követően 1963 évi nyugdíjazásáig főmérnöke volt. A magyar nyelvű, egyetemi szintű, textilkémia tárgyú szakirodalom egyik jelentős műve az általa írt „Festés és nyomás a textiliparban” c. jegyzet. Fő szakmai területe a textilnyomás volt, erről több jegyzetet, szakkönyvet készített.

A Textilipar Fejlesztéséért érdemmel kitüntetettek

Jancsecz Zsolt: Közgazdász, húsz éven át a funkcionális női fehérneműt gyártó Felina csoport leányvállalataként működő Felina Hungaria Kft.-nél dolgozott. Először logisztikai, ill. termelési területen végezte munkáját, majd 2008-tól ügyvezetőként irányította az 500 főt

foglalkoztató termelési központot. Jogi tagvállalati vezetőként éveken át segítette egyesületünk munkáját, mind a ruhaipari, szakmai programok szervezését, mind pedig felnőttképzési tevékenységünket. 2018-tól a TMTE IB-nek is tagja volt.

Szabó Rudolf: A technikus képzés megszerzése után a BME Gépészmérnöki Karának textiltechnológia szakán okleveles gépészmérnökként végzett, majd gép-szerkesztő szakmérnöki képzést ért el. 1974-től a Könnyűipari Műszaki Főiskola Textiltechnológiai tanszékén főleg szövés technológiát oktatott. A jogutód Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Karán különböző tárgyak előadója volt. Több éven át óraadóként tevékenykedett a BME-n és az Iparművészeti Egyetemen. 2009-től a Zoltek Zrt.-nél textil fejlesztés-kutatás területén dolgozott. Több szakkönyvet, jegyzetet írt, rendszeresen publikál. A TMTE-nek 1972-től tagja, részt vesz az MT Szerkesztő Bizottságában.

Szalay László: 1977-ben diplomázott a BME Gépészmérnöki Karán okleveles gépészmérnökként. A Textilipari Kutató Intézetben kezdett dolgozni és ennek az intézménynek a jogutódjánál, az INNOVATEX Zrt.-nél tevékenykedik jelenleg is. Nemzetközileg elismert anyagvizsgálati- és tanúsítási szaktekintély. A TMTE aktív tagja, a Fiatalok bizottságában és az Anyagvizsgáló és Minőségsszabályozó Szakosztályban vezetőségi tag volt. Az egyesület szaktanfolyamain rendszeres előadó, szakkikkek szerzője. Részt vesz az MT Szerkesztő Bizottságában. 1987-ben a TMTE Lehr Ferenc ifjúsági díjjal tüntette ki.

Kiváló Egyesületi Munkáért elismerésben részesült:

Benczik Judit: Ruhaipari szakos mérnök tanár, pedagógia szakos bölcsész és tanár, felnőttoktatási szakértő. A Modell Divatiskolában tanított, ill. az intézmény igazgató-helyettese volt. Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Design Intézet Textiltervező Tanszékén az öltöztetőkivitelező műhely vezetője, ruhaipari oktató. Óraadóként a BME GTK Műszaki pedagógia tanszékén a Könnyűipari mérnök tanárképzés szakmodszertan oktatója. 2006 óta a TMTE IB tagja, 2008 óta az egyesület felnőttképzési vezetője.

Galambos Attila: Textiltechnikusként a Kaposvári Textilművekben kezdett dolgozni, majd a Pamutfonóipari Vállalat központjában tevékenykedett, miközben okleveles gépészmérnöki diplomát szerzett. Ezután a

Könnyűipari Minisztériumban, majd az Ipari Minisztériumban főtanácsosként végezte munkáját. A TMTE-nek 1954-től tagja, a Pamutfonó szakosztály vezetőségi tagja, 1977-től titkára volt hosszú évekig. Szakmai és ipargazdasági témájú tanulmányait több konferencián ismertette, számos szakkikket írt. Az egyesület Etikai Bizottságának elnöke, részt vesz az MT Szerkesztő Bizottságában. 1983-ban Kiváló Egyesületi Munkáért kitüntetésben részesült.

Dr. Való Gábor: 1975-ben a BME-n szerzett gépészmérnöki oklevelet, első munkahelye az egyetem Textiltechnológia tanszéke volt. Ezután az MSV Váci Bélésszővőgyárában, ill. az MSV központjában különböző vezetői beosztásokban folytatta munkáját. A Maya Fashion Kft.-nél informatikai vezető volt, majd a Szalag- és Zsinórgyár Rt. az igazgató-helyettesi, később vezérigazgatói teendőit látta el. Ezután az Otto Kuehnen Mérnökiroda munkatársa lett. 1977 óta tagja a TMTE-nek, IB tag, a Műszaki textil műhely vezetőségi tagja majd elnöke. 1996-ban a Textilipar Fejlesztéséért díjjal tüntették ki.

Állami kitüntetések

Végül a TMTE elnöke ismertette azokat, akik a 2018. évi TMTE küldöttközgyűlés óta **állami kitüntetésben** részesültek:

Kossuth-díj: Kovács Miklós tiszakécskei kékfestő mester, népi iparművész, a népművészet mestere, a magyar népi kultúra hagyományainak ápolásáért és gyarapításáért, az évszázados múltra visszatekintő kékfestő mesterség művészi szintű gyakorlásáért.

Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetés: Tóth János paszomány- és gombkötő mester, a magyar népi kézműves kultúra hagyományainak megőrzését négy évtizede elhivatottan szolgáló munkája elismeréseként.

Aranykoszorús Gazda díj: Nagy Géza jogi tagunk, többek között lovas ruházatok készítésével is foglalkozó vállalkozás vezetője, a lovas felszerelések kereskedelmében elért több évtizedes eredményes tevékenységéért.

Magyar Gazdaságért díj: Szabó Imréné az Axamo Kft. cégvezető, kiemelkedően eredményes szakmai tevékenysége elismerésül.

A kitüntetetteknek gratulálunk és további eredményes munkát kívánunk.